

హిమ గిరి శతకము.

శ్రీం నమోభగవతేజ్ఞానానందాయ.

హిమగిరిశతకము.

శ్రీమద్గురుజ్ఞానానందార్పితము

త్యాగిశతకము.

ప్రకాశకులు:

శ్రీమార్కండేయభవనము,

నరసరావుపేట.

గుంటూరుజిల్లా.

కృతజ్ఞత.

శ్రీమద్వ్యాసానందస్వామిలవారి ప్రియభక్తులును 'ఉండి' కాపురస్తులునగు మహారాజశ్రీ ముదునూరి రామరాజుగారి ద్రవ్య సహాయమున నీగ్రంథము ముద్రింపఁబడినది. వారికి మా కృతజ్ఞతా పూర్వకపందనములు.

కీ॥ శే॥ సూక్తినిధి వడ్డాది సుబ్బారాయకవిశేఖరులచే నీగ్రంథము సరిచూడఁబడినది. ఆకవీందుని యుపకృతిని గ్రంథకర్త కృతజ్ఞతతో స్మరించుచున్నాఁడు.

16—3—1938.

ఇట్లు,
ప్రకాశకులు,

విషయసూచిక.

ప్రశంస	౧—౧౨	స్వీయము	౮౦—౮౯
ప్రకృతి	౧౩—౧౦	ఋషులు	౯౦—౯౫
ప్రజలు	౧౧—౨౦	యాత్రికులు	౯౬—౧౦౬
నైతికము	౨౧—౨౯	వీడ్కోలు	౧౦౭—౧౧౪

హిమ గిరి శతకము.

+ ప్ర శం స +

శ్రీగణేశాయ నమః గొల్చి చేరి యమాకాంతు నర్పించి గంగమ్మ కంజలియిడి
 వేదగిరికు భావించి శ్రీనరహరి భద్రాద్రిబాసవతనిఁ గొల్చి
 సంస్కృతాంభోకపీఠద్రుమితికిఁ గెల్పొడ్చి వసురాయకవివరుఁ బ్రస్తుతించి
 మధురస్వామి శ్రీమహితు జ్ఞానానంద గిరిపరాత్పరుని భక్తిని భజించి
 యా మహాత్మునియానతి నతనికృపను | కోరి హిమగిరిమహాత్మ్య మెన్నఁదరమె|| ౧

క్షీతిఁ గొల్చుదండమై చెన్నొంది రెండువందలయ్యుమడల మేరఁ దనరియండి
 తిబ్బతుభారతదేశముల్ దాకి నల్వదియ్యుమడ వెడల్పుఁ బరగియండి
 రమ్యగౌరీశంకరంబు కాంచనగంగ మొదలగు శిఖరముల్ గదిసియండి
 మేటికాశ్మీరంబు భూటాను తెహ్రీ నేపాలదేశంబులఁ బ్రస్తుతమయి
 పృథితమై శ్రీనగరముఖ్యపట్టణముల | రత్న కాంచననిధుల విరాజితమయి |
 తీర్థువనంబుల సరిలేక తేజరిల్లు ||హిమగిరి||

౨

పారసీకతుల్యమృబహుళ సేనాధికైఁ జెలియలికట్ట ప్రసిద్ధశిఖర
 తాత్రాగదండయాత్రాప్రవాహంబుల నరికట్ట ఘనమైనయానకట్ట
 సేపాళరాజ్యదుర్గాపారరక్షణ గురుతరమైనట్టి కొటగోడ
 పరరాజదావాగ్నిభయసమాకుల హైందవాళికైఁ బ్రబలపర్వాంబుధార
 దేవసంఘసమాక్షిద్ధివ్యకాల | పుణ్యగంగానదీజన్మపూతభూమి |
 సిద్ధమునివరసంఘసంసేవ్యవాటి ||హిమగిరి||

౩

విపులవిశ్వవ్యాప్త వేదాంతవి ద్వివేకానంద నామవిఖ్యాతమూర్తి
 వైశేషిక ప్రజావశ్యవిద్యాతమౌరవి రామతీర్థసంప్రధితకీర్తి
 నిజపూర్ణవిజ్ఞాననిర్మలహృదయ పూర్ణానందఋషిసంహృతాశీతార్తి
 పాకృచ్ఛిమపృజాప్రబలతవిజ్ఞాని జ్ఞానానందగురువరుఁ డయ్యతనూక్తి
 వేదకాస్త్రపురాణాది విదితమైన హిమవదద్భుతమహిమల నేకకంఠ ।
 తను బ్రశంసించియుండుట ననుపమంబు హిమగిరిస్థలిమాహాత్మ్య మెన్నఁదరమె॥

మానితచంపకమాలికాలంకృత, యుత్పలమాలికాయుతకుభాంగి
 మత్తేభకార్థులమహితవృత్తోపేత, కమగిరుచిప్రదకందసహిత
 సీసవినిర్మలచిత్రిత నిజరూప, శృంగారగీతికా స్థిరయశస్సు
 “అట వెలదీ” నామకాండ్రాప్సరోఽంగ నా నృత్య కాశల్యసంప్రీతచిత్త
 చారుపదయుక్త, సార్థకాక్షరసమేత । యైనబోధికుహాకృతి, యస్మదీయ ।
 యలరు గంగోత్త రాప్రశంసాభ్యుపేత ॥హిమగిరి॥

దేశాంతరమున నందద్విజ్ఞానమునకంటెఁ జలికొండ నీచునిజనియె మేలు
 దేశాంతరమునందధీశుండై మనుకంటెఁ జలికొండ బంటయి నిలవ మేలు
 దేశాంతరమునఁ గోటికుఁ డయ్యెడుకంటెఁ జలికొండఁ బేదాట చాలమేలు
 దేశాంతరమున బలధీయుతుఁ డగుకంటెఁ జలికొండ దుర్బలజడుఁడు మేలు
 చల్లగాలి విమలవారి సాధుమైతి । దయయు సత్యంబు శౌచంబు ధర్మనిరతి ।
 యతిధిసత్కృతి భక్త్యాదు లమరియంట ॥హిమగిరి॥

సకలరక్షకమైన సందీపనియు నుండు, హింసాత్మకము విషవృక్ష ముండు
 కనదమూల్యములైన ఘనవజ్రములు నుండు, విలువలేనట్టిరాల్ వెక్కు లుండు
 మృగనాగుఁడైయొప్పు మేటిసింగం బుండు, నల్పజంతువులైనయవియు నుండు
 వరపరమానందభరితసాధువు లుండు, కామార్తు లగుకొండకాపు లుండు
 కేల వేర్వేరువర్ణసం, వీయహార్య । మాపిపీలికాబ్రహ్మపర్యంతమైన ।
 వస్తువులకెల్ల నెలవయి వరలంచుండు ॥హిమగిరి॥

అటవిష్ణుపాదంబు, నమరసాధాదులు త్రేత్రముల్ గలవు కాశ్మీరమందు
 జాన్మపీయమనలు జనియించు గంగోత్రి జమ్నోత్రి, టెహ్రిరాజ్యంబునందు
 బడరికాత్రేత్రంబుఁ, బ్రధితకేదారంబుఁ, వీర్థముల్ గడ్వాలుదేశమందు
 శాట్కండు లుంచిని కపిలవస్త్రాదులు, జాడ్ధాలయములు, నేపాలమందు
 టిబేటు సంఖ్యాతిగములైన మాన్యతీర్థ । సముదయంబుంట యాత్రికజనము వత్తు
 రహాహ! వారల తక్కింప నటవి గాదు ॥హిమగిరి॥

గం గా న ది.

హరివివ్రహదంబునం దుద్భవంబంది శివజటాజూటమ్ముఁ జేరుసాధ్య
ఘనభగీరథుకొర్కి విని సాగరులకు స్వర్ణంబు నిచ్చినయుదారస్రవంతి
హిమతైలమునఁ బ్రవహించి భారతదేశమును పూత మొనరించు పుణ్యశీల
స్త్రాతులపాపాగ్నిఁ దనజలంబుల నార్చి ముక్తిఁ గల్పించు సంపూజ్యచరిత
సాగరునిముద్దు చెల్లించు సదమలాంగి, | ఋషులజీవననిధి, లోకహిత, పవిత్ర, |
యందు నిట గంగ, యోంకారయంత్రయగుచు ||హిమగిరి||

౯

కా శ్రీ రము.

ఎవోట భూలోకమే స్వర్గముగదోంచు, నెచ్చటిసౌఖ్యమునకు నీడులేదు
ఎవోటివనములముచ్చట వర్ణవహా, నెచ్చటిఫలతరు లెందు లేవు
ఎవో విలాసార్థ మిం ద్దుండు నోడల, నెచ్చటిజలపాత మింపుఁగూర్పు
ఎవోటమనమున కేకాగ్రతలభించు, నెచ్చట భవవార్ధి యిగిరిపోవు
ఎచట కుంకుమపువ్వు లభియించు మిగుల, | మేలునేలువు లెవోట చాలదొఱకు, |
నట్టికాశ్మీరగందన మమరియుండు ||హిమగిరి||

౧౦

కైలా నము

పార్వతీశ్వరపాదపంకజపరిపూత శిఖర మేగిరి యని చెప్పుచుండ్రు
సకలదేశావాససమధికసౌభాగ్య మంది యేకొండ విఖ్యాత మండ్రు
నిర్మలనీహార నిరుపమశోభచే రజతాద్రియని దేనిఁ బ్రజ వచింతు
ఘనతపోధనుల మోక్షస్థానములయందు నగ్రిగణ్యం బేది యనితలంతు
సర్వలోకైకరమణీయసంపదలను | గలిగి జనముల కేది యాకర్షకంబా |
యట్టి కైలాసగిరియుండు నమలపదము ||హిమగిరి||

౧౧

మా న న న రో వ రము

బ్రహ్మహాసమునఁ బ్రభవించినవ్రాదంబు, బుద్ధవిహారప్రసిద్ధపదము
కైలాససామీప్యకలనఁ బ్రసిద్ధంబు, పౌరాణికస్తుతిపాత్రజలము
నిర్మలనీహారనిత్యజలావాస, మంచలబార్లకు మంచి నెలవు
తైర్ధికపాపనిర్దిశనసమర్థంబు, తాపసబృందముల్ దనరువోట
మూడుకోటుల తేవతల్ ముణుఁగుతావు | గురుతరాధ్యాత్మికస్పందవరసిలయము |
నైనమానసకాసార మమరు నెందు ||హిమగిరి||

౧౨

+ ప్రకృతి +

కొండలు.

కొండల యివి కావు క్రూరకాష్టాలాదివన్యమృగంబులవసతు లరయ
వసతులు కావివి, వనవాసిధన్యాత్మకృషిఫలధాన్యనుజ్ఞేత్రచయము
జ్ఞేత్రముల్ గావివి, శ్రీమించుహిమకాంతిఁ గొమహిష్టపెనువెండితుప్ప లన్ని
వెండితుప్పలు కావు, వితతభాస్కరకర ధగధగాయతఘరిధామము లివి
ధామముల్ గావు మణులచేఁ దవరుధులు । నిధులు కావివి ఋషివరనియమవాటు ।
తార! పర్యతసాభాగ్య మద్భుతంబు । హిమగిరిస్థలిమాహాత్యై మెన్నఁదరమె॥ ౧౩

దరిగనుండికొండ గురువృక్షపాషాణ వితతిచే భీకరాకృతినిఁ దోచు
నావలపర్యతం బగుపడుఁ బచ్చని పూలుగల్గితివాసిహంక మంది
యటువైనిగిరియుండు ననితవస్త్రాచ్ఛాదితంబట్లు నున్ననితలముతోడ
నటువూద హిమనగం బగుపడునవధౌతనితవస్త్రపటమట్టిశ్రీ వహించి
వింతవింతల సోపానవితతి వెలసి । యంత గనుపడ దెవ్వరి కెంతగనినఁ ।
గన్నులకుఁ బండువొసరించు నన్ని దెసల ॥హిమగిరి॥ ౧౪

ఎత్తె నశిఖరంబు నెక్కి చూచెదమన్న యదిమించి మఱియొక్క టచటఁ దోచు
దాని నాహిహించి తనివిఁ జెందెద మన్న నట నశ్రమంటినయదొకఁ డుండు
నభిరుంటినయది యల్పిన దనుకొన్న దానైమెబ్బునుఁ దాఁడు నొకటి
దానియగ్గిం బెక్కి తరియించితి మటన్న నామైరుచక్కల నంటు నొకటి
యిట్లు పోనంగ పోవంగ నెంతదవ్వొ । పోవుటయెగాని యంతముఁ బోల్పడగదు ।
భారములయెత్తు నెవ్వరుఁ జెప్పలేరు ॥హిమగిరి॥ ౧౫

కొంతమేరకుఁ జెట్లు గొట్టినకొండలు పనికివచ్చును సేద్యమునకు మిగులఁ
గొంతమేరకుఁ జెట్లుగుట్టులు దట్టమై యుండుఁ నరణ్యంబు లొసగుఁ గలపఁ
గొంతమేరకు హిమవంతముల్ శిఖరముల్ భూర్రవృక్షంబులఁ బొలుచుచుండు.
గొంతమేరకు హిమ మంతట వ్యాపించి కేవలంబుగ నితాకృతిఁ దనర్చు
నిట్లు నాలుగంతపుల హిమగిరి తగు । నచ్చటచ్చట తేయాకు నరటిపండ్లు ।
సేమరేగులు మొదలగుచెట్లు పెరుగు ॥హిమగిరి॥ ౧౬

కొండవాగు (చిన్ననది)

ఒకకొన్నికొండల నొదవించి మార్గము నున్నరేవుదిబ్బల నెన్నొ గూర్చు
నొకకొన్నికొండల నొనరంగ నులిచేసి పలుచోట్ల నినుకొనినైలను గూర్చు
నొకకొన్నికొండల నూని సానలుదీర్చి చదరహాపెనురాల నొదవఁజేయు
నొకకొన్నికొండల నున్నవృక్షములెల్ల నిలఁగూర్చి పెనుదూలముల నొనర్చు
గొన్నికొండల బెద్దపెంతులను జేయుఁ । దీప్తివేగాన నొకర్పురి; తెలియరాదు, ।
నిలయ మేజేసి, నిర్మింపఁ దలఁచెనొక్కొ ॥హిమగిరి॥ ౧౭

నీతి మా ధు ర్వ ము

కొండయావులపాలదండినొండకంటె, పాలుచిందెడు వానత్రాలకంటె
వారముగ్గిన జుకంగీరు మామిడికంటె, బ్రథితమైన నవేక్షురసముకంటె
చలిబీజములు గన్నట్లు దాడిచుకంటె, కలబూడు చక్కెరకేళికంటె
నమరిపాకమున నింపైన లడ్డుకంటె, దేటలూరెను పుట్టతేనెకంటె
దరుణినిరుపమమంజులార్ధముకంటె । బక్షిపతితెచ్చునమృతకుంభంబుకంటె ।
మధురతర మార! తన్లు నీమధురజలము ॥ హిమగిరి॥

౧౮

ఎత్తెచకొండనుదినుండి గృక్యము

మారముగా దోచుదొడ్డుకొండలుగూడ వెన్నెలకుప్పల తైన్ను దగును
క్రిందను గన్నట్లునందవందల సరుల్ నీరులబారులచెబువు గాంతు
నన్నదన్నలఁబాటు తటిసిప్రవాహముల్ రంగవల్లులయ త్లసంగుచుండు
లోతులోయల జంతులును భూరుహంబులు విజుతబొట్టులనుట్లు వరలుచుండు
చిన్నవస్తువులనుగూర్చి చెప్పనేల । దుర్బిజిని జూచిననెగాని తోచగలవె ।
ప్రాన్నుచోడనెఁగనఁ బాలుచునునకు ॥ హిమగిరి॥

౧౯

కొండపాలములు

హిమగిరిసంవాసు ల్లిట్టిపచ్చ ధాన్యగానుల నీయదనరునరలు
గిరిసరజ్జు రిముగ్గునరులపాపము దోగిలి స్వర్గంబు గూర్చుసోపానపక్తి
వనరమాహిమగిరిపరిణయాంకృత శుభమండపమునకు చుట్టుమెట్లు
కైలాసపర్వత లీలామహాగృహాంతరమునఁ బొంగునంపఁ లివియె
పసపుకుంకుమలను నిద్దకలసినట్టి । పార్వతీచుందిగఁ గార్వరంభము లివి ।
కొండపాలము లటంగనఁగూడునొక్కొక్క ॥ హిమగిరి॥

౨౦

తెల్లకొండలు, నల్లకొండలు

తెల్లనితేర్లట్లు దీపించుగిరులును, నల్లనితేర్లనఁ జెల్లుగిరులు
నైరావతములట్లు లమరుపాషాణముల్ దిగ్గజంబులకు నుద్దియగురాలు
నుచ్చైత్రవములట్లు లూపైడుచమరులు, కృష్ణాశ్వములనంగఁ గృష్ణహరులు
స్వేతభటావళి చెబువొందుఘోషముల్, కృష్ణమైనుకులను నేరుతరులు
నితహిమాస్త్రము లనితోపలతలిఁ దాల్చి । హిమగిరులు యుద్ధమునకు నహిమగిరులును ।
గారనిల్లినయటు సమకూరె నొకట ॥ హిమగిరి॥

౨౧

న ల్ల కొం డ వై తె ల్ల మ బ్బు

గిరివిహారముగోరి యరిగినవిష్ణువు సరస కేతెంచినశర్వఁ డనఁగ
 కాంక్షపూనితోడఁ బనివడి క్రిడింపఁ జేమవచ్చినబలరాముఁ డనఁగ
 అనుఁగుచుట్టం బగునట్టిదిక్కురి జూడఁ, దరలివయైరావతం బనంగ
 నీగ్రోబలము నత్యుగ్రతనాక్రమింపఁ వచ్చు హూణులబల మనంగ
 నల్లగొడుగును గప్పినతెల్లగొడుగు | నాఁగ నల్లనిదూరస్థమైనశిఖరి |
 నాక్రమించెను వచ్చి శ్వేతాధ్రమొకటి | హిమగిరిస్థలిమాహాత్యై మెన్నఁదరమె||౨౨
 పరమేశ్వర డొకనాఁడు ప్రకృతినాటకసంఘములవేడ్క రావించి పోటిపెట్టి
 మృగనాటకము ప్రదర్శింపుఁడు నావుఁడు, మబ్బులు కొండలు మత్స్యరించి
 వేర్వేరుసంఘముల్ వేషంబుల నవర్చి, యేనుఁగులట్లు పేరెలుఁగులట్లు
 కావ్యాలములయట్లు శరభంబులయట్లు, నడవిపండులయట్లు హరులయట్లు
 లగుచువివిధాకృతుల నవి యాటలాడె | నందు మబ్బులు లాఘవమంది పాటె |
 గిరులు జీయమంది హరుసభ స్థిరములయ్యె || హిమగిరి||

౨౩

సూ ర్యుఁ డు

చరికి గాసిలుజనంబులు సూర్యరాకకై వేయివిధంబుల వేడుచుండ
 బళుపక్షివృక్షముల్ ప్రబలహా హిమబాధ సహియింపలే కండ్లమహిమ నెంచ
 నేనుఁగు బెబ్బలి యెలుగు సివంగియుఁ డనుశావులకుఁ జాము తరలుచుండ
 మంచున నశ్రువుల్ నించుపద్మిని తనకుండునాసి విశాసమందుచుండ
 బధితులును మూటలఁ గదల్చు బయనమునకు | వేయివెల్లులదొరయడె విశ్వవివిధ |
 వస్తువులఁజూప నుదయించి వచ్చెనిటుకు || హిమగిరి||

౨౪

సర్వజలాశయసంశోషణాత్మకై పటుతరకిరణ తీవ్రప్రవృత్తి
 విశ్వమానవత్ప్రసాదిర్భూతివేదనా వర్ధిష్ణాతిగ్మప్రభావశక్తి
 వృక్షులతాజంత వితతినిర్మూలన దక్షిణ భానుసంతానశక్తి
 యఖిలచరాచరానంతలోక విదగ్ధతాసమర్థాంకుప్రధానశక్తి
 చండదీప్తి! మౌమయ్యై జల్లనైతి | వతుల నీహరసతతపీడితుల నరులఁ
 గావుమంగురు ప్రజలు భాస్కరు నుతించి || హిమగిరి||

౨౫

సా యం నం ధ్య

నిగనిగల్ పచరించుజిగిల్లు తెల్లనిదగు నుత్తరీయంబు మిగుల మించి
 బంగారుజలతారు రంగారు మేల్పట్టు శృంగారవస్త్రంబు రంగుమీరి
 కాషాయవర్ణయుగ్వేషాగ్న వసనసంభూషితనవనోన్మేష మంది
 మాంజిష్ఠవర్ణాతిరంజితకాటీసుసంజాత కాంతులనున్ జయించి
 కాశరాత్రిశిరోరుహపాలిమిగిలి | సంజకాంతుల నంతంత రంజితమయి |
 తోచి మేఘంబు సమ్మోదమాచరించు || హిమగిరి||

౨౬

అంబరరంబనువనాభ్యంతరంబునఁ బొల్చి పూచినతంకేడుపాద లనంగ
నాకాశమనుమాన నజుండు సుధ్యాన్నిని గరగించి పోయబంగార మనఁగ
శశిబాహుఁ డుదయించునమయంబునను సంధ్య ద్వారంబులను బూయింపన పనంగ
రాబోవుయామిసీపృథుత నూచింపఁగ పుత్ర డిశేతనా లెత్తి రనఁగ
విరిసె స్వర్ధుని స్వర్ణాబ్జవితతి యనఁగ । సంజకాంతులతో నపరంజీవన్నె ।
మేఘపటలంబు కడులకు మెచ్చొనర్చు ॥పీమగిరి॥

౨౭

మ బృ లు.

ఆకాశవిపణిలో నమ్మఁ బోవులువోయుమాత్మికంబుల నీలమణులయట్లు
నవపుండరీకమాల నల్లగల్వలు వియన్నదిలోన గుంపులై యొడవినట్లు
హంసముల్ కోయిల లంబరవీధిలో నైకమత్వంబున నాడునట్లు
పండువెన్నెలలను బాదపచ్చాయలు గగనభూమిని జూడఁగలిగినట్లు
ధవళనీలాంబరంబుల దివిజవనిత । లారజేసినయట్టులు నభ్రవీధి ।
సితము లసితము లగుమేఘతతులు దోచు ॥పీమగిరి॥

౨౮

నూర్యోదయముజూడఁ జూడనీయపుగదా యస్తాద్రిసౌభాగ్య మరయనీయ
వెంతకత్తుత్వమో యొండపాడక గన్నక్షణములో దానిని గప్పివైతు
వెన్నెల నొకమారు వీక్షింపనీయపు దర్శింపనీయపు తారకలను
మంచుకొండలనె మఱుగుసేయుదుగదా వలిగొన వెక్కుమందువాన లెత్తు
వయ్య ! మేఘుండ ! నీధాటి కద్రిభూము । లాగినవి గాని యొండుల కగునెనిలువఁ ।
బోవగారాదె నిర్జలభూమిఁ జేర ॥పీమగిరి॥

౨౯

ఇంతమేఘపుతున్న యేములనో తోచి యంతలో గగనంబు నాక్రమించు
నొక్కింతసేపటి కుఱుములు మెఱుములై కనుగొనరాక చీకట్లుగ్రమ్ము
నంతలో జడివాన లన్నిదిక్కుల నిండి వజ్రదలౌ ప్రళయంబు వచ్చినట్లు
లావంతతడవులో నంతట జడిమాని యరకాలంతడిగానియవని యగును
నుంతలో దిక్కులన్నియు సొబగుగాంచు, । నింతలోననె నీలమైయెసఁగు మిన్ను ।
నింద్రజాలముగాఁ దోచు నిచటివాన ॥పీమగిరి॥

౩౦

గా ల్రి.

ప్రళయవాతార్భటి బ్రహ్మాండభాండముల్ పగులునట్టులుగ వీవంగదొడఁగి,
ప్రబలవేగంబున బహుళమహావృక్షవితతుల వ్రేల్లతోఁ బెల్లగించి
మదగజసమనీలమహితపాషాణముల్ వడిసెలరవ్వుకైవడిని రువ్వి
గృహములు పశువులు గిరివాసిజనములు తల్లడిల్లగ వస్తులెల్లఁగలచి

తోడ వడగండ్లవానను దోడితెచ్చి | కొండలఁ దుపానుగాడుపు, గుండెలదర |
భీకరంబుగఁ దోడియు వింతగొలుపు || హిమగిరిస్థలి మాహాత్మ్య మెన్నఁదరమె || 30

వరమురళీరవభ్రాంతి యొక్కొకమాటు, నొకమాటు మొరయుగీతికలభ్రాంతి
రైలుమోతయటన్న భ్రాంతి యొక్కొకసారి, యొకసారిమోటారునులిపుభ్రాంతి
వాయువిమానంబుధ్వనిభ్రాంతి యొకపరి, యొకపరివరదలహోరుభ్రాంతి
ప్రజలకోలాహలభ్రాంతియు నొకతూరి, యొకతూరి పిలుపన నొప్పుభ్రాంతి
వింతవింతలభ్రాంతిల సంతరించి | వృక్షములఁ గొండలను బ్రసరించుగాలి |
గిరినివాసమెఱుంగనినరుల నొంచు || హిమగిరి || 31

మబ్బుగాలియువాన, మబ్బువానయునెండ, యెండవానయుమబ్బు, నెండమబ్బు
నెండగాలియువాన, యెండవానయునెండ వానమబ్బునుగాలి, వానగాలి
వానయెండయుమబ్బు, వానమబ్బునునెండ, గాలియెండయుమబ్బు, గాలిమబ్బు
గాలిమబ్బునునెండ, గాలిమబ్బునుగాలి, మబ్బునెండయుగాలి, మబ్బుగాలి
గాలిమబ్బునువానయు, గాలియెండ | ఎండగాలియుమబ్బును, నెండవాన |
మబ్బునెండయువానయు, మబ్బువాన || హిమగిరి || 32

మ ం చు.

పార్వతిపెండ్లిసంభారంబులకుఁ దెచ్చి యారఁగాబోయుచియ్యంపుపిండి
పిండిపంటకుగాను జేర్చి గిరిరాజు పది తెచ్చినమంచిపంచదార
శ్రీపార్వతీకిపుల్ చేరికూర్చుంటుకై పఱచినతెల్లనిపట్టుపఱపు
మంగళాశీర్వాదమహితసేవ యొనర్పఁ బుణ్యాంగనల్ గూర్చుపూలవాన
శర్యఁ డొనరించునట్టహాసంబు సకల | సురలబువ్వంపుబంతికై నుధ, యనంగ |
నంతటను జేరుకొనియుండు నమలహిమము || హిమగిరి || 33

చ లి.

ఉన్నిచొక్కాల్లాగు బున్నకంబల్లెల్ల దరికిరప్పించునీదర్ప ముడుగ
పసిపిల్లలాదిగ ముసలల ముదుకల పొయిజేరఁజేయునీపొగరు మాయ
ద్వారముల్ కిటికీలు వాయుమార్గము లన్ని బంధింపఁజేయునీబలము పగుల
యనతులకాగిశ్య సుండిపూరుషులను విడనీయనట్టినీచింక మింక
రునుల గుహలను జేర్చునీరోవ మిగుర, | పనులఁ బక్షుల బాధించుచైర మార
ముచ్చముడిగింతు చలి నీదుపొంక మడఁగ || హిమగిరి || 34

ఈగతున్ దోమకు నెనలేనిశత్రువు, నల్లికి మృత్యువు, బల్లి కరియు
సర్పంబులకుఁ జేల్లసంఘమునకుఁ జావు, నెఱ్ఱచీమలపాలిపొంసకంబు
దొంగలకును జేరదూర నశక్యంబు, దొరలకుఁ దండెత్త దొడ్డయడ్డు
ఁగ్రవిఘ్నాచార్యుడికోరుబాధాదూర, మత్స్యష్టపీడకు నంతుశంబు
బిందుమాత్ర)మేన్ జమటకుఁ బెద్దకఱువు, | దావకీలల నడగించుదండిబంటు |
చలిని కేవలమును నిండుసలుపఁజనదు ||హిమగిరి||

3౬

ఎండలోఁ గూర్చుండుచే మహాపుణ్యంబు, తుంపటిఁజేయచే గొప్పఫలము
కంబలి గప్పచే కడుపూర్వసుకృతంబు నుష్ణీషధారణ ముత్తమంబు
గుహలలో నిండ్లలోఁ గూర్చుండుచే గొప్ప, చలిసహియించుచే సాహసంబు
పెనమువ్రేల్చెయే తినపురోడాశంబు, నుష్టోదకంబు పీయూషధార
కాల్యములఁ దీర్చికొనుట యస్సప్రశాంతి, | వారమున కొక్కస్నాన మపారసుఖము |
చలిని నిట్లయ్యు సంతృప్తి గలుగు ఋషికి ||హిమగిరి||

3౭

జంతువులు.

గాఢాంధకారంబు గల్పించు ఘనముగా చీకటిమాక్రికలపొక్కిచునీడ
నీడలందునఁ దమజాడ గన్నడతుండ నెరలకై నెమకెడుచిఱుతపులల
పులులజాడ రవంత పొడగని గుప్పించి దుమికి పర్విడునట్టిదుప్పిగుంపు
గుంపులగా లేచి కొన నాకలములు మెక్కుమర్కటములు పెక్కుకరుల
కరులవలె దోచుకీరులను గారెనుములు | ములుపాదలఁ దూరునేడుపం దులకొదమలు
నహహ! భయదము లయ్యు మోదావహములు ||హిమగిరి||

3౮

రాజాధిరాజవిరాజితేజంబున భీకరం బగుతీవిఁ బెద్దమొకము
నెంఁగలాయిస్తాదుపాభోగలాలస మయి మహనీయమై పొట్టుమత్తగజము
దండినుజేదారుదర్పంబుఁ జూపించుబలిమిగల్గినయట్టియెలఁగుబంటి
మించి గర్వముతో జవించారుపర్యాయలున హెచ్చుగా దోచెడునిట్టికొదమ
యాయురారోగ్యభాగ్యంబు లందియున్న | మనుజువుంకవు లటులండుమన్నుపోతు!
జరుపు నెల్లడ సేచ్చాప్రచారలీల ||హిమగిరి||

3౯

వాలినుగ్రీవులవంశంబున జనించి వర్ధిల్లువానరవర్యులార
జాంబవంతునిబంధుజాలమై పుట్టినభల్లుక నాచకప్రముఖులార
శ్రీజటాయువుకుల శేఖరులంగ జన్మమందినగృధ్ర)ఖగాదులార
శ్రీరాముకరుణను జెంది ప్రసిద్ధిని గాంచినయడుతలకదుపులార

తానమును గూర్చువేణునిస్సాన్విత మొకట | వాయుచాలితవృక్షరవంబు లొకట
గలసి శ్రుతిపేయమైమోదజలధిఁ జేల్చు | హిమగిరిస్థలి మాహాత్మ్య మెన్నఁదరమె || ౪౯

కొండయావిరి మేఘమండలాకృతి లేచి నలుదెస చీకట్లుగొలుపుసాగను
మేఘముల్ జనులకు మీదుగా క్రిందుగా నంతటఁ జరియించునట్టివఱొయలు
నితపువ్వువిసరమో చిలుదూదిపింజలోయన మంచు వర్షించునట్టినింత
వడగండ్లు వర్షము ప్రబలమారత మురుగర్జులు మెఱుపులు గ్రామవిధము
కొండకూలుట పెనుమంచుకొండ పడలుట | చలివలియు సింహగర్జ వృక్షములయూపు
ననుభవించుట పరమభాగ్యంబుగాదె! || హిమగిరి || గం

÷ వ్ర జ లు ÷

వేదవేదాంగాదివిహితపూర్వాచారపరులు శుద్ధులు విపరీతములు గలరు
ప్రాచీనరాజ్ఞు వంశసంభూతులై కడుమించుతుత్తపుంగవులు గలరు
వైశ్యసంఘములేమి వాణిజ్యమునుబూని వరలువిప్రీక్షుత్తవరులు గలరు
సేవాసమాచారశీక్షగాంచినకూద్రోకులజులు డోమ్మపుమకులును గలరు
అటవికులని పల్కువాక్యంబెకాని | నాగరకలక్షణంబుల నవ్యకళల |
శోభితులు గిరివాసులు సుగుణరతులు || హిమగిరి || గం

నిరతహిమాపాతపరిపూర్ణధవళిమ నన పాండురంజనయట్టితోపి
వదనారవిందతోభావివర్ధక మగునిండుమేల్పుంగరుమండలములు
స్ఫుర్ణదేవాచ్ఛాయ సంఘన్నముగఁ జేయునమలార్లనిర్మిత మంగరక్ష
మోపులు గట్టుతో మొలఁజుట్టుకొనియున్నత్రాట వేల్చెడులనిత్రొంబు నొకటి
సారుపైకామ బలుపుమోహలు గలిగి | పేయసీవాక్కుధారసక్తితిఁ దవలి |
త్రాగు హుక్మాను తుత్రీయతల్లజాండు || హిమగిరి || గం

రంగుపాగా దాల్చురమణి, బంధరవేణి, ముంగరదాల్చినమోహనాంగి
చిలుమక్కు మోమునఁ జెలఁగుచంద్రానన, తాంబూలలనితమధాధరోష్ఠి
వెండిశంబె ధరించువెలది కంబుగీక, గురువిందపేరులఁ గులుకు కలికి
ముగరభాదోద్ధనట్టిపృథుశ్రోణి, గాగరా ధరియించుకరికరోయ

వందెలున్ మట్టియలు గల్లునంఘ్రియుగళ, | యంగుళీయకలసదరుజ్జాబ్జపాణి |
వహ్వరే వైడిబొమ్మ ఘర్వాలికొమ్మ ||హిమగిరి||

౫౩

జాంచాలిదగ్గటిబంధువు లని తెల్పు భ్రాతలందఱు కొక్కభార్య సాక్షి
యప్పరఃకాంతల కందినవారన మార్మనుములపెండ్లి మహితసాక్షి
గంధర్వకిన్నరకాంతలసంతన గానమాధురి బలమైనసాక్షి
యక్షకాంతలకు వీ రైనవా రనితెల్పు సౌందర్యసంపద చాలుసాక్షి
ఋషులసతులకుఁ దోడఁగ గృహయె సాక్షి | గాంగజలపాననితగిరికమగ్రవాస |
భాగ్యసంయుత లింతులు యోగ్య లరయ ||హిమగిరి||

౫౪

ప్రాద్దునసేలేచి ముద్దిచేసి గృహంబు, పాలిచ్చి బిడ్డకు పసుల విడచి
కాంతు సేవించి, హుక్కా నిచ్చి యతనికి వడ్రసయుతపాకసరణిఁ దీర్చి
కాడి కెద్దులఁ బూన్చి వేడుక బతితోడఁ గొడవలి పారయుఁ గొంచు నరిగి
పొలముపనుల్ దీర్చి, యిలుసేర్చి గడ్డిని, కొండకత్తెలఁ దెచ్చి, వండి మఱల
సంజనడకుండ గృహమును సరిదివైచి | పతికి సుఖమును జేహూర్పఁ బాటుపడెడు |
ననుదినంబును గిరిచరవనిత యచట ||హిమగిరి||

౫౫

గి రి బా లుఁ డు

ఉన్నిచొక్కాయయు నొకగోచిపాతయు టోపియుమాత్రీ మాటోపములుగ
శిశులాలనంబును బతుపాలనంబును బలువునోయుట లాటపాటులుగను
గొట్టెయుఁ బల్పనివట్టిసూపము పచ్చికూరయె కడుపారునోరెములుగ
వితవారలవైనవేషభాషలఁ గాంచి బెదరి పారుట తనవీరముగను
రజితభూషణ వైభవరంజనముగ | నందచందాలు తనదుపిత్రాగ్నితముగ |
గలుగుగిరివాసిబాలుని గాంచఁదగును ||హిమగిరి||

౫౬

గి రి క న్ద

శివునిగూర్చి తపంబుఁజేయగ హైమాది వసియించునట్టిపార్వతివో యేమొ
భవువిల్లు ద్రుందునాయువరాసుచంద్రుని తనివారఁ జూచుభూతనయవేమొ
మత్స్యయంత్రీయ జలమధ్యంబునన్ జూచి యేయునర్జును జూచుకృష్ణవేమొ
యనుకూలఁడొవరు నర్థించి మృత్యురాలితాంగి యగునవలక్ష్మీవేమొ
తరమె నీశోభ వర్ణింపఁ దలిరుబోణి | పార్వతీయులకన్ద మేల్వరుని బడసి |
భాగ్యపాభాగ్యవైభవప్రాప్తి మనుము ||హిమగిరి||

౫౭

గి రు శి శు వు

ఒలికింతు మోమున నుడురాజచండికాధవళహాసద్యుతిభగభగలను
 చిలికింతు వవ్యక్తిలలితభావణములఁ గలకంఠకాకలీకలితరవము
 కులికింతు మెడిలోనిపులిగోళ్ళు పతకముల్ తనిసి చూపఱు ప్రమోదమునఁ డేల
 గదలింతు పాదముల్ కమనీయహస్తము లున్ని పొత్తి శృలోనుండి మిగుల
 నేడ్య వొక్కప్పుడైన నీ న్నింట విడచి । తల్లియొప్పటికో వచ్చి స్తన్య మిచ్చు ।
 శార! గిరుశిశు! నీయొక్క నరసి మెత్తు । హిమగిరిస్థలి మాహాత్యై మెన్నదరమె॥ గీత

గృ హ ము లు

బాహునిర్మితగృహాభిశ్శాల పశువులు నుపరిసారంబున నుండు జనము
 లొక్కొక్కగదియం దొకొక్కసంసారంబు నిలుకైనదిన్న వాకిండ్లు ముందు
 చీకటిగదులలో చీడిపుల్లలపొగ నల్లబారినగోడ తెల్లసరకు
 లొకమూలపొయ్యియు నొకమూలకేయ్యలు నొకమూలసంభార మొకట యుట్లు
 తేనెదారువుకాగడా తెలుపువఱకు । నెవరికెంతేమి యున్నదో యెఱుగరాదు ।
 గంధిలంబులు గృహములు కావదములు ॥హిమగిరి॥

గీ. ౬

ప శు వు లు

తన్నవు పాడువవు తనకు పాదువులొను తమగౌరవమును దామె నెమరి తినును
 కామధేనువువోలెఁ గమ్మనై తియ్యనై జిడ్డుదేరిడునట్టితీర మొసగు
 నక్కరయైనదో నధికంబు లగుభారముల మోసికొని శైలభూము లెక్క
 రాత్రులు పులులేని రా భీకరాకృతిఁ గొమ్మునూదుల వాని గుమ్మి చంపు
 పాలచూడున్నగ చుటుకుకోడెల నొసంగు । నించు కేనియు వేడి సహింపలేవు
 గోవులా! యిది మోక్షంపుతావు లరయ ॥హిమగిరి॥

౬౦

అతిథిసత్కారము

ఇదియె ప్రజామంబు హేమహారాజ! మీ కలరునె మళలమంగళము లెప్పుడు?
 దయసేయ దివ్యోట దయతప్పినారలు కంబళి మంపటి గాంచు దిదియె
 యెందుండి దయను మీ రిందు విచ్చేయుట? పావనమయ్యె మాభవన మిపుడు
 పశువులు శిశువులు బంధువుల్ క్షేమమే కిందపొలంబులు పండునుగద?
 యిదియె చల్లనిపానీయ, మిదియె హుక్క । యీగృహముమీదెక్కొనుఁ దిదియె రొట్టె
 యిందు గృహభర్త లతిథుల నాదరింతు ॥హిమగిరి॥

౬౧

కొండకోసల నాకుకూరలు తెప్పించి నేతితో వేయించి నింపుఁ జాతర
1 జంజాలతో నిగర్మసాలాయు వడియముల్ చేర్చివపులుసుంచుఁ జిన్నపాత్ర
జోగించినపొదినాకు తగునూనె మిఠెముతో నొనరించుపచ్చడి నొక్కపాత్ర
మంచిప్రాత్రోదుల నుంచి కీరన్నంబు వండి వడ్డించు వేటొందుపాత్ర
పూరి, యన్నము, రొట్టెయు, నూరుగాయ, పప్పులును, తిండివంటలుఁ బఱగుపాత్ర
బుంచి, కంచాన నతిధికి నొసగు గృహిణి || హిమగిరి || ౬౨

వేయించి బాగుగా విసరుయవలపిండి బెల్లంబుతో నానఁబెట్టి యిచ్చు
గోధుమ, నేయి, పాల్ కొంతబాదం పిస్త కలిపి పుసాదంబుగా నొసంగు
పచ్చకర్పూరంబు నచ్చకుంకుమ పువ్వు చేర్చినలడ్డవ చేసి యిడును
మంచిపాకముతోడ నుంచి జిలేబీని రంగుగాఁ దృప్తివీరంగఁ బెట్టు
దూరగిరిభక్తమైన యంజూర, ఏ చూలు, సీరుకే గాల్పకారలు ప్రేమఁ గూర్చి
భూప మతిధికి గృహిణి కస్తురి నొసంగు || హిమగిరి || ౬౩

ఇంట నీడ నివాస మెంచ శత్రుస్థాన, మెండయే పరమాప్త మెల్లయెడల
కార్మాసవస్త్రముల్ కంటకప్రాయంబు, లూర్ణవస్త్రంబులే యొసగు హితవు
వేడివంటకములు విహితముల్ రుచ్యముల్ చలిదిభోజ్యము రోగసాధకంబు
మంచానిలంబులు మలయు నెవ్వోగన్న, నుష్ణవాయువు మృగ్య మొకటనైన
ప్రేయముల్ గాంగశీతలపీయజలములు, భావ్యముల్ పూర్వసంయమివర్తనములు
ధ్యేయముల్ చంద్రశేఖరుదివ్యకళలు || హిమగిరి || ౬౪

4 వైజామదీని ధోవతిగట్టినంతనే పరిశుద్ధ మగుచుడి వరలిన్లు
పొయిదరి వర్జించిపోవ నేమాత్రమేక పాకమంతయు 5 ధూటపడినయట్లు
రొట్టెకు మెలలే దట్టుకు మెలలే దన్నంబుపప్పున కగును మెల
మంచిని రేజాతిమనుజుఁ డిచ్చినఁగాని తాగినా నపవిత్రతన్ గనండు
అంగియును బాదరక్షలు నటులే టోపి | విడిచిచరియింప మర్యాదవిడిచినట్లు |
తెన్నొ యాచారములు హేతు విందు చలియె || హిమగిరి || ౬౫

1 అణ 2 జాణే 3 లగా 4 పాణి 5 కకచిటి యాదిపదములు గూడినపాక్రీకృతంబు
 తుళల మంగళ కృపా 6 కో 7 స్వధవామొదల్ శబ్దముల్ గల్గినసంస్కృతంబు
 8 అయియే మహిరాజ్ఞ హై 9 భలీకా మను సీగభీరోత్తల హిందిభాష
 10 అక్సరు 11 బద్మాను 12 అల్లా 13 ఖుదా యనునుగ్రవాక్యంబుల నురుదుపలుకు
 లనెడునాలుగుభాష లవ్యక్తరీతి । మేళనంబంది సంఖ్యకు మించినట్టి ।

కొండభాషలు పెక్కులు గూర్చు వింత । హిమగిరిస్థలి మాహాత్మ్య మెన్నఁదరమె॥ ౬౬

చేయి ముందిన సీళ్ల జిల్లన జలిపుట్టు కొంగరపోవును కొయ్యబాటు
 నోట బెట్టగనె పండులు జివ్వమనిలాగి క్రమముగా దవడలు కడియఁబడును
 గొంతులోనికి బోవ నెంతయోబాధను గల్గించు మాటాడఁ గష్టమగును
 కడుపులోఁబడి వడగండ్లతో నింపినపోలిక బరువగు, పోటులుట్టు
 మేనఁజలివుట్టు, కంపంబు మిగులఁగల్గు । నట్టికితోదకంబులె యవృతమంచుఁ,
 గొఱిలుదురు గాని యితరంబుఁ గొఱిల రచట ॥హిమగిరి॥

౬౭

అడుగున్నరవెడల్పు నటు కొండ యిటు లోయ నేటవాలగురాచపాట యొకటి
 యడ్డముగాఁ కొండలన్ని దాటుచు నేగుపగ్గడండి యనుకాలిపాట యొకటి
 గిరిచుట్టు మెలికలుతిరిగి కిఖరమెక్కు పశువులు చరియించుపాట యొకటి
 వైది నాకాశంబుఁ బర్యవంతులు క్రిందఁ బఱుగురులులేనిపాట యొకటి
 వైకి నెక్కించువోటులు పలుగురాళ్ళు ! గుట్ట లాకులు ముండ్లున్నకొన నేగు
 తెరువు లిచ్చట ప్రజదక్కఁ దెలియఁచెవరు ॥హిమగిరి॥

౬౮

ఒకయింటినుండి వేటొకయింటి కేగఁగ నొక్కకొండంతయొ లైక్కవలయు
 నొకయూరినుండి వేటొకయూరి కేగఁగ నిరుమాడుకొండలఁ దిరుగవలయు
 నొకకొండనుండి వేటొకకొండ కేగఁగ బర్యవంతులయొ బ్రాకవలయు
 నొకయాత్రనుండి వేటొకయాత్ర కేగఁగ బదువాఱుయోజనా ల్పజవలయు
 పెద్దలు తలంపువత్తురు పిదప మనకుఁ । బ్రాణ మవియును గావిత ధైర్య బండ్లు,
 నిచటిజను లవలీలగ నేగగలరు, ॥హిమగిరి॥

౬౯

1 చచ్చుట. 2 పోవు. 3 మొదలిడు. 4 నీరు. 5 ఎక్కడనుండి. 6 ఎవరు.
 7 లేక. 8 రండు. 9 మించిపని. 10 అధికము. 11 చెడ్డవాఁడు. 12 జేవుఁడు. 13 రక్షకుఁడు.

కోసురాల్లీతు ముండ్రుతును గుట్టలతు సుంత గొంకనిపాదముల్ కొండప్రజతు
జలిగాలికిని నీటిచలికి మంచునకును గొంకనిహస్తముల్ కొండప్రజతు
ముడిబొట్టై ముడిపప్పు ముడిమాంసములఁ దిన గొంకనియుదరముల్ కొండప్రజతు
నమవన స్థరాత్రమునఁ జీకట్లతుఁ గొంకని నేత్రముల్ కొండప్రజతు
కూరజంతువులను గన్నఁ గొంకనిహృది । ఘోరకష్టములందైనఁ గొంకనిమది!
నీశ్వరుఁడు కొండవారల కిచ్చెఁగ్గుపను ॥హిమగిరి॥

20

నైతికము

అప్పుడై నయ్యవై నల్లి యిచటికి రాతు చలిబాధ నోర్వంగఁజాలవేమొ
కూటికి లేదనుకొందు రా కిచటికి చలిదొట్టెలఁ దినఁజాలవేమొ
కండలు గలవని గర్వించి రాతుము గిరులెక్క నీకనుభ దిరుగునేమొ
మెట్టవేదాంతంబు మిడికి రాకిచటికి మృగములరొదగని పొగులుదేమొ
వట్టిసన్యాసమున రాగ దట్టుకొనఁగ । కష్టముల దుర్లుటంబగు గట్టిత్యాగ ।
మొంది జేహాశవిడ నిటు నుండవచ్చు ॥హిమగిరి॥

21

అప్పుడే కరగినయట్టిహిమాంబువుల్ ప్రబలతైత్వముతోడఁ బాటుచుండు
నలువైపులన్ దూదినలుసులవలె మంచుకణములు రాలువో వణకుబుట్టు
హిమశీతలాఖండప్రభులజంగఘావాత మున్నిబట్టలఁ జాలకుండఁజేయు
నాకసంబున రవియన్నమాటయె గాని యుష్ణ మావంతయే నోదవకుండు
నిత్యమును స్నానమును జేయనేర రనుచు । నపహసించుట తగదును మృచటివారికి ।
మునుల కచ్చట స్నానమే యవసరము ॥హిమగిరి॥

22

రాజులకని వేఱురస్తాలు లేవిట బంటులకని వేఱుబాట లేదు
ప్రభువులకని వేఱుభవనముల్ లేవిట ప్రజకని వేఱొకపంచ లేదు
భనితులని వేఱుధాన్యము లేదిట బీదలకని వేఱుపిండి లేదు
అగ్రిజన్ములకని యాసంబులలేవు నీచులకని వేఱునెలవు లేదు
అందఱకు నొక్కటే బాట యదియె పంచ, । గోధుమంబడె రోట్టెకుఁ గొండే లవియె ।
నెలవు, సర్వసమస్థితి నెగడువోటు ॥హిమగిరి॥

23

ఇచట నుండెడిప్రజ కితవు శీతలవారి తాగ నన్యుల కది తరముగాదు
ఇచటనుండెడిప్రజ కింపు మండువరొట్టె నమల నన్యుల కడీర్లత ఘటిల్లు
నిచట నుండెడిప్రజ కిష్టము చలిగాలి పరవ నన్యులపయి వణకుబుట్టు
నిచట నుండెడిప్రజ కిచ్చ కొండలఁ బ్రాక నడవ నన్యుల కట సడుగుపడును
ఒకరియమృతము వివము నేతొకరి కగును | జననియును జన్మభూమియు స్వర్గమందు,
రైన సెల్లరమను బూజ్య మీనగంబు | హిమగిరిస్థలి మాచాత్మ్య మెన్నఁదరమె || ౭౪

ఈగలఁ జంపెడు నీతొండ క్షణములో, తొండను మింగెడు దొడ్డపాము
పామును గబళించి పర్వడు దుప్పియు, దుప్పిని హింసించుఁ గొప్పపులియుఁ
బులిని దంతంబులఁ బోకాయ్య నేనుఁగు, నేనుఁగుఁ జెండాడు నిభవిరోధి
యిభవిరోధినిద్రించు నీవేటకాఁడును వేటకానిని జంపి వెడలు నెలగు
హింస నీరీతి నజ్ఞాఁడు స్పృశించె నిచట, | ప్రాకృత్యవిపాక మీరీతిఁ బఱగుచుండు |
రైన మానులకడ హింసలన్ని యడఁగు || హిమగిరి || ౭౫

అడవిని రక్షకుండగు నీశ్వరుండను సూక్తి యన్వర్థము నూరి కిచటఁ
దల్లియుఁ దండియుఁ దైవమున్ గురుఁడె యన్మాట సార్థకమగు మాని కిచట
సర్వంబు నశించు సత్పదార్థముదక్క యనుట సత్యంబు సుమ్యాద్యన కిట
నిల్లు నిల్లాలు తా నేగునప్పుడు కూడరా రనుట నిజంబు ప్రాజ్ఞాన కిట
తినుటకే కాదు మన మిల జనన మైతి | మంతలేనట్టిభువనకార్య మవల నున్న |
దనెడు నిజమైనవేదాంత మనుభవ మిట || హిమగిరి || ౭౬

సర్వేశ్వరానంతకత్తి యొక్కటె యుండు భూతపిశాచాదిభీతి వలదు
సార్వకాలికరవిధిపై యొక్కటెయుండు సన్నిభయంబున కడలఁజనదు
నీందియబలచార్య మెన్న నొక్కటె యుండు భనతస్కరులబాధఁ జలఁపరాదు
భువనుక్తి నర్థించు కాంక్ష యొక్కటె యుండు కామాదివర్ణము గనఁగలేదు
మడారిజయమును భవబంధకమ మె గాని | సర్వవృత్తికజలరాజకేతుభయము |
తడవఁడగ దిట వానికిఁ దావుగలదె || హిమగిరి || ౭౭

శివునాజ్ఞలేనిది చీమయేనియుఁ గుట్ట దనుమాన మింటేని కనుట తగునె
సెల్లిని పదమిడనిది వృత్తికము గుట్ట దనుమాన మింటేని కనుట తగునె
హొరేశాక్షాలమున్ గొట్టక ప్రేరబడె దనుమానమింటేని కనుట తగునె
సరుకంటఁబడకుండేఁ దితిగును మృగ మెప్పు డనుమాన మెంటేని కనుట తగునె

కట్ట చేలేనివో గొట్టె కలుచుననుట । సాహసమే లక్ష్యము యంచను సామెతయను
సత్యము లటంచు నిచ్చట స్వానుభవమే ॥హిమగిరి॥

2౮

ఒకగడ్డమునుండి యొటిగిటాలరె యట వినఁజెప్పమి యను పెట్టియొకఁడు
హూరమ్మగంబులు కొటికివేయవె యట వదియింపుచునుపిచ్చివాఁ డొకఁడు
చలిచేత పలిగొని చావరే యచ్చట వివరింపు మని యనుభేద వొకఁడు
వ్యాధుల కావధసాధనములు లేమి యణగరే యట యనుననద యొకఁడు
ఇటులు దేశస్థు లడుగుదు రికుఁడెచట । నొక్కడే సుమ్ము రక్షించు నూర నడవి
నాపడఱలేవు చలికొండ నాయు వెచ్చు ॥హిమగిరి॥

2౯

+ స్వీయము +

తలఁపు జనించినంతనె హిమగిరితోవఁబట్టనిదే బుద్ధి పదిలపడదు
తోవపట్టిన నేమి తొంబదియామడల్ గడచుట యొగములు గడచినట్టు
లట నడుగిడగ నె యాహా మదీయంబు జన్మము సఫల మన సరణి నుండు
నేకాంత వనవాస మెపుడు లభించిన నపుడే బ్రహ్మానంద మగును మడికి
గడుపుదీరఁగ నింటికై వెడలునప్పు । డున్నరను పాఠా, మెల్లపు డుండి తపము ।
నేయఁగలవారిపుణ్యముఁ జెప్పనేల? ॥హిమగిరి॥

౩౦

కంటిని పార్వతీకాంతునినిలయమ్ము నంచితోత్తంగమా మంచుకొండ
కంటిని హరజటాకమ్రజాటవిహార గంభీరసలిల గంగాధవాని
కంటిని పరమర్షి గణముఖ్యసంవాసకీర్తివాసిత్వమైనగిరిగుహాళి
కంటిని మంజులకారమరుద్ధూతవితతకాఖాయతవృక్షచయము
కంటి వివిధంబు లగుజంతుకాండములను । కంటి రాగవిహీనుల ఘనుల మునులఁ ।
గంటి గురువర్య ధన్యత మంటి నేఁడు ॥హిమగిరి॥

౩౧

పాత్రర్విహంగమరమణీయమాగధపుణ్యగీతాళిప్రబోధకలన
గిరిరాజతరుమంత్రీచరజంతుభటయంత్రపాణిపిజానభాధవనవసతి
మథ్యావ్నాతరుఫల మధురసృవంతినీజలపాయసోపేతసరసభుక్తి
సాయంసహారంభసాంజ్యమరున్మిత్రసహితవిహారప్రకృష్టరక్తి
రాత్రిసత్కృత్రీకశియుతరమ్యగగన । పటలగేహంతరైకాంతభద్రనిద్ర ।
దివలసామాజిలవిభవసంతృప్తిఁ గంటి ॥హిమగిరి॥

౩౨

అయ్య ! వసిష్ఠ ! రావయ్య ! విశ్వామిత్ర ! రండు సప్త మహర్షు లండ నాకు
నయ్య ! వాల్మీక ! రావయ్య ! వ్యాసాచార్య ! రండు జగద్గురు లండ నాకు
నయ్య ! శంకరుడ ! రావయ్య ! యానందాద్రి ! రండు జగద్గురు లండ నాకు
నయ్య ! విశ్వుభాష్య ! యయ్య ! పూర్ణానంద ! రండు గురుత్వము లండ నాకు
మద్గురుప్రభు ! రావయ్య ! మహితచరిత . యాకుటీరతపంబున కీశ యండ .
మదినిమిముగొల్చి యోంకారమహిమ గండు హిమగిరిస్థలి మాహాత్మ్య మెన్న దరమెఱి

కైలాసమానసఖండమునన్ బ్రణవానంద నామహితపస్వి
గంగోత్త రాఖండకందరమునఁ బ్రకాంతానంద నామవిజ్ఞానమూర్తి
బ్రహ్మకపాలానఁ బ్రజ్ఞానపూర్వకానంద నామకమునివందితుండు
కాశ్మీరనురుచిర కాంతారముల మహాశంకర నామక సాధుహారి
న్యాయమూర్తి గంగాప్రసాద ల్ల టెప్పొలి . సామృద్ధక్త భూమానందసఖుండు ముఖువఁ
మొదలుగాగలమన్నితముఖ్యులండు ॥ హిమగిరి ॥ రాక

అచార్యుండు మహర్షి యైనపూర్ణానందవరునిచ్చాపీ కేశవాన మిదియె
గురుండు జ్ఞానానందపరమర్షి పూర్ణత్వ మందికాశ్మీరనందన మదె
గంగోత్త రాస్థితఘనకాంతిగుహ మొదల్ సాధూత్త ములతపఃస్థానము లిశె
బోధిగుహానామక జ్ఞానకుటీయను పూతమొనర్చినముఖున యిదియె
గురువరుపదాబ్జములఁజేసి పరమపాన . నంబు లగు పెక్కు తావులున్నవి యిచట శె
వేయి నుడులేల మోక్షనివేశ మిదియె ॥ హిమగిరి ॥ రాగ

ఎన్నానినామంబు నెససె జ్ఞానానందవర్ణముల్ పరమప్రభావమందు
నెవ్వనిశుభరూప మెన్న లోకాతీతసౌందర్యరాశియై సన్నతమగు
నెవ్వనిదయచేత నీసర్వలోకంబు చల్లగ వర్ధిల్లి యుల్లసిల్లు
నెవ్వనిబోధన మీప్సితమోక్షంబు నిచ్చి భక్తులఁ దరియింపఁజేయు
నెవనిపూర్ణత్వ మవ్యయ మెల్లయొడల . నెవనివర్ణంపఁ దరముగా దెవరైన
నట్టిమద్గురు వర్ణవిహారభూమి ॥ హిమగిరి ॥ రాక

బ్రహ్మతత్వాద్వైతపద్యముల్ ప్రజలకుఁ గాశ్మీరవనభూమి గానిన్యాయయ్యె
పూర్ణమాత్రాఖ్యసంపూర్ణతత్వార్థంబు గంగోత్తరను జనుల్ గాంచనయ్యె
దార్శనికం బగుతన్మహాప్రవచన మాజర్మనీస్థలిన్ వ్యక్తమయ్యె
శేకాలాదినందిగ్గసమన్వయ సాగర్విన్ బూరింపఁ జడుటయయ్యె

బహుళోద్యమప్రబోధకపరమతత్వం । ఫణితి లోకంబునందెల్లఁ బ్రాకృత నెవని
మహిమ నట్టిజ్ఞానానందుమహితపదము ॥హిమగిరి॥

౨౩

బ్రహ్మాండమాకాశకారణ్యాన నొంటిమై దూరమేగఁగ నటఁ ద్రోవదప్పి
యిటునటు తిరుగాడి యొక్కడ బెబ్బలి యొక్కడ యెలుగుబం తెదురుపడునో
యనుభీతి శీఘ్రముగను బోయి శ్రాంతుడై చల్లగాలికి నొక్కచటియ నలిచి
విశ్రాంతిఁబొంది వైవేగ నేగిన రాత్రిపడి గుహలోనుండి వణకి చలికి
ప్రాప్తననె యొక్కపల్లెకుఁ బోయి యింత । రొట్టెనీసులఁ బ్రాణంబు నెట్టానిలిపి
స్వప్నుడై యోగి యానందసరణి గాంచు ॥హిమగిరి॥

౨౪

కాలికిందను రాయి కదలి పాషాణముల్ కొల్లలుగా మీదఁ గూలినపుడు
మంచుగడ్డలు పడునంచిత గోముఖస్థలి గంగగుహచెంత మెలగినపు
డొంటి గంగోత్తర నున్నవేళ విషాచివచ్చి యాపన్నత నొచ్చినపుడు
శార్దూలమునకుఁ గాసంతదవ్వననుండి గాండ్రించుటను విని కలగినపుడు
ధైర్యమున కాలినడ గంగ దాటినపుడు । భుక్తివిడి నాటగామడ పోయినపుడు ।
దిక్కునీవైతి గురువర దివ్యకృపను ॥హిమగిరి॥

౨౫

+ మునులు +

ఒకకొన్ని దినముల నుండదు సూర్యనిపాలకువయైన సమ్మాదమంద
నొకకొన్ని నాళుల నుడురాజదర్శనంబైనను పొసగ దాష్టాదమంద
నొకకొన్ని యమాములే నుడుగదు వర్షంబు బాహ్యావిహారానుభవమునంద
నొకకొన్ని దినములే సూరకుండదు మంచు కన వనదృశ్యముల్ కఱపుదీర
రాకపోకల కలవియెగాకయుండు । తినుపదార్థములను తేర ననువుగాదు ।
తగును గుహనుండి మానులు తపమునేయ ॥హిమగిరి॥

౨౬

కాఫీలు సుష్కాలు కమ్మనినేయిపాల్ నాంభింపరిట ఋషివర్యు లెపుడు
గారెలు బూరెలు కడుపునిండుగ తిండ్లు వాంఛింప రిట ఋషివర్యు లెపుడు
తాంబూలములు హంసతల్పంబులును దిండ్లు వాంఛింప రిట ఋషివర్యు లెపుడు
పాదసంవాహనప్రముఖసౌఖ్యంబులు నాంభింప రిట ఋషివర్యు లెపుడు
విప్రులింపనె యొప్పుడు భిక్షువలయు । వసుట పొసగదు రొట్టియయును జలంబు ।
దోఱకునోటునఁ దిని గుహ కరుగవలయు ॥హిమగిరి॥

౨౭

మాటలాడఁగ నొక్కచునుఱుండు కఱవగుచోటఁ గోధమునకుఁ జోటుకలజె
యుత్తరంబులును బ్రతుత్తరాల్ లేనెడ మోహబంధమునకు మొదలుగలదె
తినఁదిండియే లేనిజేతములోపల మదమత్సరములకు మనికిగలదె
కూడుగుడ్డయు లేనికోసలయందున గామలోభములకు గీముగలదె
గుహల మనువారలకు బంధకోటికలదె । కాన వార్తయత్యులఁ గలఁచి భవము
తఱిగి నులువుగ సాధకుల్ పరముగఁడు ॥ హిమగిరిస్థలి మాహాత్మ్య మెన్నఁదరమె॥౨

భూతలకయనందె పొందెనవిరిసెజ్జ, గిరిమాగ్ధములె రాజవరపథములు
ముడివియ్యపన్నమే ముఖ్యమాభోజ్యంబు, ప్రకపించుఝరిసీరె పానకంబు
సోపానములకొండ లేపారుభవనముల్, మంచిపర్వతగుహ మందిరంబు
జెట్లు గుట్టులు రాళ్లు చిఱుకజంతులె సఖుల్, మందమారుతమె సంబంధిజనుఁడు
పరమగురుదత్తమంత్రమె పతనమనన । ఘననిధిధ్యాసనమునకు ననువు మునికి ।
నన్యసంసారవృత్తులు త్యాజ్యములగు ॥ హిమగిరి॥

౯౩

యమనియమంబుల ననువుగా సాధించి యోగ్యాసనంబున నుండి గుహను
మొనసి పాఠాచార్యమనున వాయుబంధన చులరఁ బ్రత్యాహర మధిపపించి
ధారణధ్యానసాధనముల గురుదత్తహితలక్ష్యమునఁ దనదృష్టి నిల్పి
సమధికినిర్వృంద్యసత్సమాధిస్థితి తైలధారారూపతను ఘటించి
యుత్తమంపుబ్రహ్మకారవృత్తి నెపుడు । బరగుమండుదు రమలలౌపరమయతులు ।
వారిదర్శనమున భవబంధ ముడుఁగు ॥ హిమగిరి॥

౯౪

రాజులమా ? కాదు, రాజ్యముల్ పనిలేదు, ధనికులమా ? కాదు ధనము లేల ?
యధి కారులముకాము, హంగులు పనిలేదు భోగులమునుగాము భోగ మేల ?
కాముకులముకాదు కాంతలు పనిలేదు బలవంతులముగాము బల మడేల ?
యజమానులముకాము యజ్ఞముల్ పనిలేదు సంసారులముకాము జన్మ మేల ?
మాకుఁ జాలు గుహవాస మాకలములు । నిరులు సంపదలను హరిసేవనందె ।
యనుచు సాధులు నిస్సృహ నచట నుండు ॥ హిమగిరి॥

౯౫

+ యా త్రి కు లు +

వెఱవకుఁ డితరులచింతమాటలు విని కష్ట మేమాత్రము గలగబోదు
పథముల నెట్టియపాయము గలగదు తగినరక్షణ మటఁ దానె గలగ
బంగార మెగురంగవైదుచుఁ బోవచ్చు దొంగలమాట విసంగరాదు
జేతజేతప్రజల్ శ్రీవృద్ధసహితము వత్తు రోయాత్రికుల్ పయన మగుడు
వ్యయము విక్కిలియునుగాదు వరలు నందుఁ బుణ్యతీర్థముల్ యాత్రలుఁ బుణ్యనదులు
ఘోరవసేయఁడు ముక్తిని జూగగొనుడు ॥ హిమగిరి॥

౯౬

అమర సీహారాద్రియద్యుతమహిమలఁ చెప్పంగ వినుటయె యెవలఫలము
హాహిమాలయాత్యాన్లుదక్షిణల సుశుభుయె సుము నోటిఫలము
గురుతరావశ్యాదుగిరివనతీగముల్ గాంచంగనేనుమి కనులఫలము
పరిబలగిర్వధిరాజభవ్యగుహావళితాపస్నేహమే తనువుఫలము
విమలగంగాతరంగిణి విపులతీర | వాసయోగాగ్ని సందర్శవాసనాది |
హోతృసాధనమే జన్మముఖ్యఫలము ||హిమగిరి||

౯౭

జాహ్నువీపరిపూతజలసేదనముచేత పాపకర్మములు హాసిపోవు
బహుళముష్యాశ్రియపజనసంస్కర్మముచే దుఃఖమేఘముల్ చెదరిపోవు
కేదారముఖ్యసుత్రేత్రసేవానిచే సంసారబంధముల్ ధ్వంసమగును
జ్ఞానప్రభాభాసిసాధుమైత్రిప్రాప్తి నజ్ఞానభవతమం బణగిపోవు
గిరిగుహావాససాధనాచరణకవిత | దివ్యజీవనసంప్రాప్త ధీవిశేష |
ముననె లభియించు బ్రహ్మసమ్మోదసిద్ధి ||హిమగిరి||

౯౮

గిరిరాజగుండరసరణి 'బ్రహ్మణమాపదములు వేటొకపథము గనునె
గంగోత్తరానీలకంఠపూజాలగ్నమాస్తంబు లవ్యసమర్చక గనునె
జాహ్నువీత్రివవణస్నానసావనమైనశిరము వేటొకవారిఁ జేరనగునె
బదరీశుపదపద్మభక్తిపూరితమైనతలఁపు వేటొక్కటఁ దగులనగునె
శిఖరసంహాసివిఖ్యాతసిద్ధసంఘ | బోదనామృతసంతృప్త సాధుజీవ |
నమునఁ జరియించునరున కన్యం బజేల ||హిమగిరి||

౯౯

ఘనహృషీకేశంబుఁ గాంచి జాహ్నువిదారి నరిగి జమ్నోత్త్రి ముందరసి పిదప
గంగోత్తరను జేరి క్రమ్యతి కేదారనాథంబుఁ జూచి యనంతరంబు
బదరీశు దర్శించి బ్రహ్మకపాలంబునందు పితరుల నానందపఱచి
మఱిలి వచ్చుట సవ్యమాగ్ధము నలువదిదినములఁ బూర్ణమా తెగువగల్లు
వారు కైలాసమానన వరసరన్ను | లరయ గిరిదాట్టితిబ్బతు కరుగుచుందు |
రమరనాథాదియాత్రి లవ్యములు గలవు ||హిమగిరి||

౧౦౦

సరదార్లు రాజు లవ్యముల నాగోహింతు, కొంచెపువార తెక్కుదురు ఖరము
ధనికులు వృద్ధులు గొనుదురు దోలీలదక్కువవారికిఁ దగును కండి1
వేసడంబులు మోయఁ నెద్దలబరువుల కొలదినారలసరకులను మూపు
సామ్యున్నయెడలమేజోడు మేలొబూటులలతివారలకునుచ్చులభించు

నన్నిటనుక్రేష్ట మనసాయ మభుహరంబు | కామితార్థదమును రెండుకాళ్లబండి
పయవములు సాగు నిటు సుఖప్రదములగును || హిమగిరి || ఘటి మాహాత్మ్య మెన్న దరమె ||

శేయు కారంబును నిమ్మకాయలు పిండ్లు నూనెలు లాంత్రము బూనవలయు
మన్నిచొక్కాల్లాగు బురుజైనకంబళ్ళు బూడ్చు కట్టలు గొనిపోవవలయు
గంగచెంబులు చిన్ని కంచుపాత్రలు కొన్ని మంచులు మాత్రు లమర్చవలయు
బైయత్త రీయంబు బహువగు నట మీతు కొండవాఁ డొక్కఁడు కూలి వలయు
చాలమునలమృ లున్న డోలీలు వలయు | పాలపసిపిల్ల లున్న కండ్లీలు వలయు |
ధైర్యమును భక్తి వలయును తెర్థికులకు || హిమగిరి || ౧౦౨

కనుపడ్డనీళ్ళన్ని గళమునం దిడబోతుఁడుషోడకంబులే యుత్తమములు
కనుపడ్డచిలుంతిండ్లు కబళింపగాబోతుఁడేకభుక్తమె యాత్ర లోకహితము
కనుపడ్డచిలుంబాటఁ గాలిడబోతుఁడు రాచబాటయె సుఖప్రదము మీతు
కనుపడ్డపంచాల భువనమాయఁ బడతుఁడు స్వాతంత్ర్యముననుంట భద్రమగును
ఓంటి గిరిహర్షములయందు నుండవలదు | దవ్వుమజిలీలుచేయ నాత్రంబు తగదు |
దిక్కులను చూడకుండు యాత్రీకులు తోరవ || హిమగిరి || ౧౦౩

1 చట్టిలోపల దిగి సాహుకారును బిల్చి 2 చావలు 3 దాల్ 4 గర్మపాల 5 మిచ్చి
6 వాద్ది 7 నమక 8 ఇల్లు 9 ఆట 10 చీనీ 11 లడ్డి 12 అటాపుభృతులు 13 తేవ
అనగవలయు

వైస 14 తేవ అని యైనవ్యయ మిచ్చి భర్మకాలను జేరి గంగాజలంబు దెచ్చి
దినముతానము వీడి దృష్టివోవముమాని పాకభోజనము లేర్పఱపవలయు
మంచి విశ్రాంతి నందియు మనమునందు | క్రిహరి నుమేకు గంగను జేరి కొల్చి
యాత్రీకులుకూడె యందలు నరుగవలయు || హిమగిరి || ౧౦౪

హిందీ ప్రధానమా నీతేశ మం దది రెండుముక్కలు శేర్పియుండ నులువు
మనకూలివానిచేతను నీళ్ళుకట్టు దెప్పించుకొనఁ గడుతేలికను
అడుగడ్డునకుఁ గాల్లుగడుగునాచారము తడిగుడ్డ చన్నీళ్లు విడిట సుఖము
వైకము పెట్టెలోపల దాచుకంటెను బొడ్డుకొంగునను దాపురము మేలు

1 దుకాణము. 2 బియ్యము. 3 పప్పు. 4 తిరుగబోతగింజలు. 5 మిరపకాయలు.
6 పసపు. 7 ఉప్పు. 8 చింతపండు. 9 బంగారాదుంపలు. 10 పంచదార. 11 కట్టులు
12 గోధుమపిండి. 13 ఇమ్మ. 14 వైకముతీసికో.

ఇంటిగోడవలు తగవులు హిహిహిహిలును । మీదుమిక్కిలిమాటలు మిగుల వదలి ।

హానమున నీకునేవయో మంచిదగును ॥హిమగిరి॥

౧౦౫

బాగిరధీ! భక్తపాపప్రహరిణీ! బోవవే యని గంగ ముద్దవలయు

శంకర! భక్తవశంకర! రక్షింపు శరణందు శివు నుతిసలుపవలయు

పూర్వతీ సతకుభప్రతిపాదిని! నను గావతే యని యుమఁ గాంచవలయు

విఘ్నేశు వణ్మణ్ము విష్ణువు లక్ష్మీని వేమోడ్చుతో భక్తిజేరవలయు

వ్యాసు వాల్మీకి జనుదగ్గి సతి సఖిల । ఋషుల వాయాయివోటుల కేగిమ్రొక్కి ।

పాక్ష మందంగఁ దైరియ్ బ్రాహ్మణవలయు ॥హిమగిరి॥

౧౦౬

✱ వీ డ్కొ లు ✱

ఫలశ్రుతి-మంగళము

అన్న! రావయ్య నీయాలింగనం చిమ్ము, గిరివాసి! న న్నివు మఱవకయ్య;

అమ్మ! ఈమారు నీయాశీర్వచన మిమ్ముతలఁపుము గిరికాంత! దయను నన్న

తమ్ముడ! రావోయి! తగ నొక్కము ద్విమ్ము గిరిబాలకుండ! యేగెదను పురికి

చెల్లెల! రావమ్మ! చిన్నితా మిటు మాపు స్మరియింపు గిరికన్య! మదిని నన్న

శిశువ యొలికింపు మొకసారి చిఱునగవును । పశువులారా! యిజే పోయినట్లు సుండి

యనుచు నీరీతి యాత్రికుఁ డడుగు సెలవు ॥హిమగిరి॥

౧౦౭

ఇంటివారలతోడ నిరుగుపారుగువారు కదలివత్తురు మిత్తు గడవనంపఁ

గన్నీరు కాలువలో గట్ట దుఃఖించెద రెడబాటునకు సహియింపలేక

యిట్టిన్నీచాము మాకు నీజన్మమున రాదు! దేవుఁడా! మాదురదృష్ట మందు

రెపుడు మీరాకకు నెదురుమాచెద మంచు మనమున జింతతో వెనుక నుందు

రింటియజమానుఁడును గుఱ్ఱ లింక విడక । చాలకోసులు వత్తురు సాగనంప

గొండకాపులచేయివకుఁ గొలది కలదె ॥హిమగిరి॥

౧౦౮

కొండలారా! గొప్ప యండ నే బాయదున్ బోవలె సెలవిండు పోయివత్తు

వనములారా! మిమ్ము వదలుచే కష్టమా పోవలె సెలవిండు పోయివత్తు

గంగాంబ! నీ నన్ను గాంచుట యెప్పుడో పోవలె సెలవిమ్ము పోయివత్తు

శ్రీకాంత! నీకర్పనేయంగ నెపు డానో పోవలె సెలవిమ్ము పోయివత్తు

ఓయిగాడ్చుల! మబ్బు! లోహోయితరులు । నోయిపథములు! సెలవిడుఁ డూరి కేగ

నంచు వీడ్కొను యాత్రికుఁ డచటు నాసి ॥హిమగిరి॥

౧౦౯

హరిణమా! మాయూరి కరిగివత్తము రమ్మి యీవేలవత్తు నీయిరవునుండి
 శోకమా! నాతోడఁగూడిరాగదె నీవు నీవేలవత్తునీ నెలవునుండి
 జేవదాడుక! రాగజే నీవు మాయూరు నీవేలవత్తు నీతావునుండి
 మఘరసృవంతినీ! మాయూరు రాగజే నీవేలవత్తు నీనెలవునుండి
 చిన్నజంతువుల్! తీవలు! చేర రండు । రారు విడవంగలాకె మీవారి మీర
 లనుచు నెలవందు నీరితి యాత్రిమండు హిమగిరిస్థలి మాహాత్మ్య మెన్నఁదరమె! ౧౧౦

ఇక నెటుల్ గాంచెద హిమనైలసంజాత పూతమాహేశ్వరి బుణ్యజనని
 నిక నెటుల్ వీక్షింతు నిందుకళాశోభి ఘుఁజటాయుతు నుమాకాంతు జనతు
 నిక నెటుల్ గననగు నినకాంతిచిత్రితనీహారశిఖరమండితు గిరిందుర
 నిక నెటుల్ గందు నే నిట్టిసుఖపరుఁ డామందమారుతు బాహిణసఖుని
 నిక నెటుల్ గాంతు గిరిజలహితమధురత । నిక నెటుల్ గాంతు నైకతచ్ఛదులకయ్య
 నిక నెటుల్ గాంతు ఋషివరప్రకటకరుణ ॥హిమగిరి॥ ౧౧౧

దయ యుంచవమ్మ నీదాసానుదాసువై బదరీవికాలాక్షి! ప్రధితలత్తి!
 దివ్యకటాక్ష మీదీనునివై నింపు నారాయణా! పరానందమూర్తి!
 కృపఁ బ్రసరింపు మీ వెపుడు భక్తునివైని కేదారతీర్థనికేతనుండ
 కీగంటిమాపురఁ జేరు బాలింపుమి యలకసంతాళి నదీ! యనఘచరిత
 సేవకుస్మరింతువే గిరిదేవ! నీవు । శిష్యు నేమటము గురూ! సిద్ధవర్య ।
 పోయివత్తును శిష్యుమే పోయివత్తు ॥హిమగిరి॥ ౧౧౨

హిమగిరిశతకామృతముఁ గోలువారికి నాయురారోగ్యసౌఖ్యంబు లమరు
 నిది విన్నఁ జదివిన నిచ్చ జనించును హిమశిఖరికి యాకృతి లెపుడు సేను
 తీర్థయాత్రలచేతఁ దెగి భవదుఃఖముల్ వృధయ మీశునిపయి కుసురుకొనును
 చిత్తగుఢితరయఁ జేరుదునంతనే భక్తున కందును ముక్తిఫలము
 తపముసాగించి యోగసాధనముచేత । పూర్ణసామాధికస్థితిఁ బొంది నియత ।
 మాపరబ్రహ్మతో నైక్య మందు నరుండు ॥హిమగిరి॥ ౧౧౩

జయ సర్వగిరిరాజ! జయ హిమాలయవర్య! జయ వనగమణీయ! జయ శుభాంగ!
 జయ మనోహరదృశ్య! జయ జంతుపోషక! జయ రత్నభాండార! జయగుణాఢ్య!
 జయ పార్వతీపిత! జయ శంభుపూజిత! జయ బాహువీలాత! జయ మహార్జ!
 జయ మహాన్నతరూప! జయ పుణ్యతీర్థాత్మ! జయ భక్తమందార! జయ పవిత్ర!
 జయము, సకలాయురస్తుత్య! జయము, నిత్య! । జయము, సిద్ధి సేగిత! జయమునేత!
 జయము, కౌత్సామృతనిధాన! జయముస్వామి! జయముజయమగుసర్వత్రజయముజయము

తప్పొప్పులపట్టిక.

పద్యము	పంక్తి	తప్పు	ఒప్పు
౧-౪-౧౩-౨౨	౬	స్థలిమా	స్థలి మా
౧౭	౬	మేదేని,	మేదేని
౨౫	౫	నీహర	నీహార
౫౮	౨	అవ్యక్తి	అవ్యక్త
౫౮	౩	మెడిలోని	మెడలోని
౫౮	శీర్షిక	గిరుళిశువు	గిరిళిశువు
౫౯	౬	గిరుళిశు	గిరిళిశు
౭౯	౧	ఒఱగడ్డము	ఒఱగడ్డముల
౮౩	౨	జగద్గురు	మహాకవు
౮౪	౧	నామహా	నామమహా
౯౮	౫	కలిత	కలిత
౧౦౧	౩	నారల	వారల
"	"	సరమలను	సరమలను
౧౦౪	౨	నమక	నమక్
"	౩	వైస 14 వేల్	14 వైసలేవ్
"	౪	వీర్పఱుప	వీర్పఱుప
౧౦౬	౩	పార్వతీ	పార్వతీ!
౧౦౯	౨	వదలుటే	వదలుట
౧౧౨	౪	అలకనందా? నదీ!	అలకనందానదీ!
౧౧౪	౫	సకలామర	సకలామర

మార్కం డేయభవనము,

నరసరావుపేట, గుంటూరుజిల్లా

ప్రచురణములు—తాత్త్వికవిరచితములు.

1	కథాకావ్యము	(గద్యము)	0—12—0
2	కథాకావ్యము	(పద్యము)	0—12—0
3	సచ్చిదానందము	(నవల)	1— 0—0
4	చిద్విలాసము	(నాటకము)	0—12—0
5	హిమగిరిశతకము		0— 2—0
6	గంగాపంచకము		0— 1—0

శ్రీజ్ఞానానందస్వామివారి కృతుల కాంధీకరణములు వెలువడును.

1	దార్శనికమహాప్రవచనము	(గద్యము)	
2	విర్వాణము	(పద్యములు)	
	జ్ఞానానందసువర్ణమాల		
3	పూర్ణనాటకములు		

ఇతరులవి.

1	విజ్ఞానభక్తితరంగిణి	శ్రీమత్ప్రజ్ఞానానందస్వామిది	0— 4—0
2	గాయత్రీసుందరార్థ వివరణము	శ్రీమత్ప్రజ్ఞానానందస్వామిది	0— 2—0
3	జ్ఞానదీపికా (గీతావాఖ్య)	,,	వెలువడును
4	కైలాసయాత్ర		

